

Innspill til Connecting Europe Facility, Innovasjon Norge

Innovasjon Norge takker for muligheten til å gi innspill.

Connecting Europe Facility (CEF) har i perioden 2021-2027 finansiert infrastrukturprosjekter på tvers av medlemsland innen tre hovedsektorer: transport, energi og digitale tjenester. For perioden 2028-2034 foreslås CEF-forordningen utvidet til også å omfatte infrastruktur som bidrar til økt militær mobilitet. Samtidig utgår digital som et eget satsingsområde. Det foreslåtte budsjettet for 2028-2034 er 81 milliarder euro. Kostnaden for norsk deltakelse er ikke fastsatt, men den vil være veldig stor.

Vårt innspill nedenfor peker først på hva som er uavklart i forslaget til CEF. Deretter redegjør det for vår vurdering av norsk deltakelse i programmet. Innovasjon Norge ser ikke noen grunn til å anbefale at Norge deltar i CEF på nåværende tidspunkt.

Innspill til forslaget – åpne spørsmål

Forslaget fastsetter overordnede rammer for CEF, men det meste med betydning for Norge er uavklart og vil bestemmes i arbeidsprogrammer og delegerte rettsakter:

Utforming av utlysninger

Forslaget til CEF fastsetter overordnede mål, virkeområde og rammer, men ikke utlysninger og dermed ikke hvilke prosjekter som kan støttes. De mer enn 80 milliardene euro skal gjennomføres gjennom arbeidsprogrammer som fastsetter tema, budsjett, tidsplan, modenhetskrav og evalueringskriterier, som ikke er utarbeidet ennå. Det er i beste fall uklart om tredjeland får noen innflytelse på arbeidsprogrammene.

Tredjelandsdeltakelse og norske vilkår

Forordningen slår fast at EØS-EFTA-land kan delta, men teksten sier ikke noe om hva vi skal betale for deltakelse, om vi kan delta i hele programmet og hvilke rettigheter vi får. Det eneste som står eksplisitt er at tredjeland ikke får beslutningsmyndighet. Alle sentrale forhold av betydning for Norge skal bestemmes separat.

Militær mobilitet løftes tungt i forslaget. Teksten åpner for at deler av programmet kan være underlagt sikkerhetsbegrensninger, særlig strategisk og militær infrastruktur. Det er uklart om deler av CEF i praksis vil være stengt for norske bedrifter, selv ved deltakelse.

Innovasjon og nye løsninger

CEF er et infrastrukturprogram. Det er noen henvisninger til innovative løsninger i forslaget, men teksten spesifiserer ikke hva innovasjon innebærer i denne sammenhengen. Dermed er det helt uklart i hvilken grad CEF vil støtte nye teknologier. Forslaget har en ambisjon om arbeidsdeling mellom CEF og Det europeiske konkurranseevnefondet (EKF), der CEF i hovedsak skal finansiere infrastruktur, mens EKF i større grad skal støtte utvikling, oppskalering og markedsutruiling av innovative løsninger. Samtidig kommer ikke denne arbeidsdelingen helt tydelig frem i forslaget.

Vurdering av deltakelse

Innovasjon Norge kjenner til at norske aktører opplever å ha gått glipp av muligheter innen CEF fordi Norge ikke deltok i inneværende periode. Det har bla. vært utlysninger for prosjekter knyttet til ammoniakk og hydrogen i havner og hurtiglading av tungtransport. Norske aktører har kunnet delta i CEF, men uten EU-finansiering og uten at norske myndigheter tilbyr alternativ finansiering. Aktørene har derfor latt være å søke.

Innovasjon Norge kjenner også til at CEF har støttet Northern Lights-prosjektet med hele 131 millioner euro i 2023. Tildelingen er eksplisitt knyttet til Northern Lights' klassifisering som «Project of Common Interest» (PCI), altså kritisk infrastruktur for EU pga. rollen det spiller i etableringen av en europeisk, grensekryssende CO₂-verdikjede. PCI-mekanismen gjør at tredjeland kan omfattes når infrastruktur er avgjørende for EUs mål, selv uten å delta i programmet, og dette ser ut til å videreføres i 2028-2034.

I forslaget for 2028–2034 er CEF et rendyrket program for store, modne, kapitaltunge og grensekryssende infrastrukturinvesteringer innen transport, energi og militær mobilitet.

Innovasjon Norge anbefaler ikke norsk deltakelse i CEF. Det er to grunner til det:

1. CEF fremstår ikke som relevant for norsk næringsliv, med noen få, store unntak dersom Norge lykkes i å sikre prosjekter. I forslaget til CEF er det ingen mål om å utløse innovasjon, teknologiutvikling eller verdiskaping eller om å inkludere SMB-er. At digital ikke er lenger et satsingsområde svekker relevansen ytterligere.
2. Både innhold i programmet og vilkår for norsk deltakelse er for uavklart. Det virker ikke som at Norge vil ha reell medbestemmelse. Kostnaden for deltakelse vil være stor, og det er uklart hva Norge vil få igjen for det.